UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Procvratoribvs. Titvlvs XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

cialium eorundem non affuit aſſenſus in ipſis, nec approbata per ipſorum generalia, vel provincialia capitula extiterunt: multa in diverſis mundi partibus inſurgunt ſcandala *a* & ipſorum fratrum, (quos decet puritatem omnimodam in ſuis obſervare actionibus *b* & ab his abſtinere propenſius, per quæ poſſit aliis exempli pernicies generari) famæ detrahitur plurimum & honori. Nos his occurrere paternæ ſolicitudinis ſtudio intendentes, præſenti decreto ſancimus: compoſitiones & pacta hujuſmodi cum prælatis, capitulis, & *c* rectoribus, & perſonis prædictis ab ipſorum fratrum conventualibus, prioribus, ſeu guardianis facta vel approbata, de ſuorum conventuum conſilio & aſſenſu (dum tamen, aliàs ſint licita & honeſta) debere ab ipſis fratribus in locis, in quibus fuerint facta perpetuò inviolabiliter obſervari: non obſtante, quòd magiſtri vel miniſtri *d* aut prioris generalium ſeu provincialium prædictorum non intervenerit in eiſdem aſſenſus, nec ab ipſorum generalibus vel provincialibus capitulis extiterint approbata: ſeu quòd ſedes Apoſtolica in iis, quæ per prædictos fratres minores facta fuerint, auctoritatem ſuam non præſtiterit vel aſſenſum.

DE PROCVRATORIBVS.

TITVLVS XIX.

CAP. I.

Laicus poteſt eſſe procurator ad agendum & defendendum in cauſis ſpiritualibus.

Bonifacius octavus.

NOn indiſcretè judex cenſetur egiſſe, procuratorem laicum ad agendum vel defendendum in cauſis ſpiritualibus admittendo. Cùm regulariter qui non prohibetur expreſsè ad exercendum procurationis officium, idoneus debeat reputari.

Procurator poſt litem conteſtatam poteſt dare alium procuratorem: ante non, niſi datus fuerit in rem ſuam, vel à Domino habuerit mandatum de ſubſtituendo etiam non certam perſonam.

Licet autem à procuratione poſt litem conteſtatam ab eo, poſſit (cùm Dominus ſit litis effectus) dari alius procurator: antea tamen non poteſt niſi in rem ſuam ſit datus: vel à Domino ſubſtituendi alium (etiam certa non expreſſa perſona) ſibi fuerit conceſſa poteſtas.

Procurator ad negotia, poteſt dare alium procuratorem liberè & etiam quandocunq; h. d.

Procurator verò datus ad negotia, poteſt liberè quandocunq; alium deputare.

CAP. II.

Procurator ante litem conteſtatam etiam ſine cauſa revocari poteſt, poſt litem conteſtatam non, ſine rationabili cauſa: Dominus tamen bene poteſt adeſſe cauſa cum ipſo procuratore, maximè ſi de colluſione timeat.

Idem.

QVamvis *e* procurator poſſit ante litem conteſtatam etiam ſine cauſa liberè à Domino revocari, poſtea tamen ipſo nolente nequibit: niſi eum cum Domino inimicum fieri, vel ſuſpectum, aut adverſario affinitate conjungi, vel ejus hæredem fieri, ſeu ingredi religionem, aut in longum peregrinari, vel ægritudine aut vinculis detineri contingat, ſeu alia rationabilis cauſa ſubſit, propter quam ſit meritò revocandus. Verùm, quanquam (niſi ut præmittitur) revocari non poſſit, Dominus tamen ſuæ cauſæ unà cum eodem procuratore (maximè ſi de colluſione timeat) maximè prohibetur adeſſe.

CAP. III.

Procurator habens mandatum ſubſtituendi, ſubſtitutum [illegible] poſt mandatum ſuſceptum, etiam ſi eo non ſit uſus, revocare [illegible] poteſt: niſi & poteſtatem habuit revocandi. Si autem eſt procurator ad plures cauſas, & in altera ſubſtituit, in aliis remanet procurator. Ioan. Andr.

Idem.

IS, qui à *a* procuratore ſuper hoc à Domino poteſtatem habente procurator extitit ſubſtitutus, [illegible] poſt mandatum ſuſceptum, etiam ſi eo uſus non [illegible] (licet in delegato ſedis Apoſtolicæ vices ſuas alteri committente aliud cenſeatur) ulterius revocari [illegible]. Niſi revocandi poteſtas conceſſa fuiſſet eidem. [illegible] ſi cùm ad plures vel ad omnes cauſas generaliter conſtitutus fuiſſet, in una tantùm ſubſtituerit eundem, in aliis nequaquam prohibetur procurationis officium exercere.

CAP. IV.

Procurator generalis non agit exigentia ſpeciale mandatum niſi cum aliqua illorum ſpecificatione, vel libera poteſtate [illegible] cit. Zen.

Idem.

QVi ad agendum & defendendum, ac generaliter ad omnia (etiam ſi mandatum exigant ſpeciale) conſtituitur procurator, ex vi generalitatis hujuſmodi ad aliquem articulum, in quo ſpeciale mandatum exigitur, admitti non debet. Sed ſi aliquis vel aliqui articulis ſpeciale mandatum exigentibus ſpecificati [illegible] fuiſſent, adjecta clauſula generali, tunc ad non expreſſa etiam admittetur. Procurator quoque abſque ſpeciali mandato juramentum deferre, tranſigere, vel [illegible] non poteſt: niſi ei bonorum vel cauſæ adminiſtratio liberè *c* ſit conceſſa.

CAP. V.

Mandatum generale ad negotia, etiam ad judicia [illegible].

Idem.

QVi generaliter conſtituitur ad negotia [illegible] agere ac experiri poteſt *d*, exceptis his [illegible] mandatum exigunt ſpeciale.

Poteſt filiusfamiliâs eſſe procurator, etiam abſque patris conſenſu. Zen.

Nedum verò ad negotia, ſed etiam ad judicia poteſt filiusfamiliâs abſq; patris aſſenſu fieri procurator.

Major annis xxv. ad judicia, major xvii. ad negotia [illegible] poteſt procurator. h. d. Zen.

Licet autem quis poſt xvii. annum procurator [illegible] negotia licitè deputetur: ad judicia tamen niſi major [illegible] annorum fuerit, deputari nequibit.

CAP. VI.

Ex duobus procuratoribus ſimul ſimpliciter conſtitutis, [illegible] lus admitti non debet. Si verò in ſolidum, qui primò [illegible] tem, admittitur altero totaliter excluſo: niſi adjectum fuerit, [illegible] non ſit melior conditio occupantis: quo caſu altero non [illegible] nec alium ſubſtituente, reliquus admittatur. h. d.

Idem.

SI duo *e* procuratores ſimul (non adjecto in ſolidum) deputentur, unus ſine altero non debet [illegible] mitti. Secus ſi ſint in ſolidum conſtituti; ſed [illegible]

a *Vid. B. Thom. 2. 2. quæſt. 43. per totam quæſtionem.* b *In antiquis codicibus conſtanter legitur, actibus.* c *Dictio, &, deeſt in manuſcriptis.* d *Hic text. habet locum in pactis factis cum laico.* e *Pro hoc c. vide quæ tradit Iaſon conſil. 138. incip. revocatur in dubium. volu. 4. & Felinus in ca. ex parte Decani. extra de reſcript.*

a *De materia revocationis procuratoris vide [illegible] l. mandato. G. mandati, & Ioannem Ananiam conſil. [illegible] utrum præſentatio. & Paulum de Caſtro conſil. 36. [illegible] lis vir.* b *Vid. l. legata inutiliter. de lega. 1. & Dec. [illegible] reg. juris Font.* c *aliàs, ità: libera.* d *Vid. l. 1. [illegible] ff. ſi quid in fraud. patr. de Anch. Font.* e *Ad hunc textum [illegible] quæ dicit Felinus in c. 2. ext. de teſt. adde Socinum [illegible] circa præſentem. lib. 1.*

melior erit conditio, qui per litis conteſtationem negotium primitus occupabit. Poſt occupationem autem hujuſmodi, alter ſe intromittere nequibit ulterius, cùm ille litis dominus ſit effectus: niſi dictum in conſtitutione fuiſſet, quòd non fieret melior conditio occupantis. Tunc enim ſi eum, qui occupavit, infirmari, mori, abſentari, vel aliàs impediri contingat, aut ſi proſequi fortè noluit, poterit alter ſuſcipere ac perficere negotium ab alio inchoatum, dum tamen ab alio non fuerit alius ſubſtitutus: nam ſi ſit, is præferri debebit eidem.

Procurator datus in ſolidum, qui occupaverat negotium, ex impedimento excluſus, non reaſſumit: niſi altero impedito. h. d. Dominicus.

Cæterùm ubi nullo ſubſtituto, alter ſuſcipit negotium proſequendum, is, qui occupavit primitus, ipſum reſumere poſtea impedimento ceſſante nequibit: niſi forſan illum contingeret *a* impediri.

In cauſis ſpiritualibus ex duobus procuratoribus ſimul ſimpliciter datis judex eligit magis idoneum, qui ſolus proſequi poterit: nec alius admittitur, niſi primo legitimè excluſo. h. d. Dominicus.

Sanè in electionum, poſtulationum, proviſionum, & aliorum ſpiritualium negotiorum cauſis (cùm talia clericorum expeditionem exigere dignoſcantur) volumus ſpecialiter obſervari, ut ſi plures procuratores ſimul in eis fuerint non in ſolidum deputati, judex (ne propter eorum concurſum negotia eadem intricari contingat) idoneiorem ex ipſis eligere valeat: & ille ſolummodo proſequatur, habeatque quicquid cum illo ſic electo factum extiterit, plenam roboris firmitatem: nec ad proſequendum alius admittatur poſtmodum, niſi prout eum, qui non occupat negotium, cenſuimus poſt occupationem factam ab alio ſuperius admittendum.

CAP. VII.

Procurator, qui renuit acceptare mandatum, pœnitere poteſt, quandiu conſtituens in eadem perſeveraverit voluntate.

Idem.

Licet *b* is, qui procurator conſtituitur ab abſente, dixerit præſentatum ſibi ſuſcipere nolle mandatum: hoc tamen nequaquam obſtante, quandiu conſtituens in eadem perſtiterit voluntate, ipſum acceptare poterit *c*, quandocunque placebit.

CAP. VIII.

Dominus dans procuratorem, quoties contingit eum abeſſe, cauſam tractandi procuratorem non intelligitur revocare: ſecus ſi ſimpliciter: niſi expreſſè proteſtetur, quòd ipſum revocare non intendat: vel aliàs hoc appareat ex probabilibus conjecturis. Ioan. And.

Idem.

Si quem ſub ea forma, quoties te abeſſe contigerit: conſtitueris procuratorem ad cauſam, non ideò (licet tractes eam poſtmodum per teipſum) procuratorem ipſum dignoſceris revocare, quinimò procurator idem procuratoris aſſumet officium, quandocunque te contigerit abſentare. Secus ſi ſimpliciter à te fuerit conſtitutus: tunc enim ſive ante litem conteſtatam ſive poſt ad cauſam ipſam venias, non ut ipſi procuratori aſſiſtas, ſed ut cauſam tractes eandem, tractando ipſam eum revocare cenſeris: niſi dicas expreſſè, quòd ipſum vis in officio procurationis (hoc non obſtante) manere, vel niſi quòd non animo revocandi hoc facias, ex aliquibus appareat conjecturis *d*, ut ſi forſan aliquis immineat articulus, in quo tu melius noſti veritatem, aut ſi ſit procurator ipſe infirmus, vel forſitan ſe abſentet, ſeu quicquid aliud accidat, propter quod ipſi cauſæ tua ſit præſentia opportuna.

---

a *Aliàs, contigerit.* b *ad hunc text. vid. quæ dicit Alex. conſil. 11. incip. revocatur in dubium. l. 5.* c *Vid. l. conſenſu. ff. de act. & oblig. Font.* d *Una præſumptio tollit alteram. de præſum. literas. de marg. reſtit. l. divus. Font.*

CAP. IX.

Tria dicit. Primò, quòd procurator ad contrahendum matrimonium debet habere ſpeciale mandatum. Secundò, quòd talis procurator non ſubſtituit: niſi ad hoc mandatum habeat. Tertiò, quòd ſi talis procurator revocatus etiam ignoranter contrahit, non tenet matrimonium. Ioan. Andr.

Idem.

Procurator *a* non aliter cenſetur idoneus ad matrimonium contrahendum, quàm ſi ad hoc mandatum habuerit ſpeciale. Et quamvis aliàs is, qui conſtituitur ad negotia procurator, alium dare poſſit: in hoc tamen caſu (propter magnum quod ex facto tam arduo *b* poſſet periculum imminere) non poterit deputare alium, niſi hoc eidem ſpecialiter ſit commiſſum. Sanè ſi procurator antequam contraxerit, à domino fuerit revocatus, contractum poſtmodum matrimonium ab eodem (licet tam ipſe, quàm ea, cum qua contraxit, revocationem hujuſmodi penitus ignorarent) nullius momenti exiſtit, cùm illius conſenſus defecerit, ſine quo firmitatem habere nequivit.

DE IIS, QVÆ VI METVSVE CAVSA FIUNT.

TITVLVS XX.

CAP. I.

Excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti abſolutio, vel revocatio per vim extorta, non tenet: & extorquens excommunicatus eſt ipſo jure. Ioan. Andr.

Gregorius X. *in Concilio generali Lugdun.*

Abſolutionis beneficium, ab excommunicationis ſententia, vel quamcunq; revocationem ipſius, aut ſuſpenſionis, ſeu etiam interdicti per vim vel metum extorta, præſentis conſtitutionis auctoritate omninò viribus vacuamus. Ne autem ſine vindicta violentiæ creſcat audacia, eos, qui abſolutionem ſeu revocationem hujuſmodi vi vel metu extorſerint, excommunicationis ſententiæ decernimus ſubjacere.

DE RESTITVTIONE IN INTEGRUM.

TITVLVS XXI.

CAP. I.

Eccleſia poſt quadriennium non admittitur ad petendum reſtitutionem contra ſententiam, vel contractum, niſi rationabilis aliqua cauſa hoc ſuadeat. Ioan. And.

Gregorius IX.

Eccleſia, quæ ad retractandam ſententiam, vel contractum, per beneficium reſtitutionis in integrum, poſtulat ſe admitti, ſi quadriennii ſpatium poſt ſit lapſum, & negligenter omiſerit, non eſt ad beneficium hujuſmodi admittenda. *c* Niſi prævaricationis, vel fraudis manifeſtæ probetur ſuper hoc interveniſſe commentum: aut alia rationabilis cauſa ſubſit, quæ ſuperiorem movere debeat ad idem beneficium concedendum.

CAP. II.

Eccleſia contra confeſſionem, qua læſa fuit, admittitur intra quadriennium, per beneficium reſtitutionis in integrum: poſtea non, niſi per viam juris communis. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

---

a *Vid. Ancharanum conſil. 228. incip. A. duas filias habebat. & duobus conſil. ſeq. Antonium Butrium conſil. 64. incip. A. duas filias habuit. & conſil. ſeq. & Alex. conſil. 146. incip. in cauſa & lite. & conſil. 149. incip. viſo proceſſu. lib. 5.* b *Et ideò non deciditur juramento per judicem delato. Bald. in l. admonenti. Font.* c *Iſte verſiculus habet etiam locum in aliis perſonis, quibus iſta reſtitutio competit. Phil. Font.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN